

COVID-19-ისთვის ჰოსპიტალების მზაობის შეფასება

WHO

თებერვალი, 2020

საავადმყოფოები თამაშობენ კრიტიკულ როლს საზოგადოებისთვის ჯანდაცვის სერვისების მიწოდებაში, განსაკუთრებით კი კრიზისულ მდგომარეობაში. ხანგრძლივმა აფეთქებამ შეიძლება გამოიწვიოს დაავადებების სწრაფი გავრცელება და სამედიცინო სერვისებზე გაზრდილი მოთხოვნები. კრიზისულ სიტუაციაში სამედიცინო დაწესებულებების მზაობის გასაზრდელად მენეჯერებმა უნდა დანერგონ რელევანტური ზოგადი პრიორიტეზირების სისტემა.

ამ დოკუმენტის მიზანია მიაწოდოს სამედიცინო დაწესებულებებს რეკომენდებული ქმედებების ნუსხა, რომელიც მიმართულია დაწესებულების მზაობის გასაზრდელად კრიტიკულ მდგომარეობაში.

პრიორიტეტიზაციის სისტემური და პროაქტიული ქმედებების შედეგად სამედიცინო დაწესებულებებმა უნდა მიაღწიონ შემდეგს: (1) აუცილებელი სერვისების უწყვეტობა, (2) პრიორიტეტიზაციის მოქმედებების კოორდინირებული იმპლემენტაცია, (3) უწყვეტი და ზუსტი შიდა და გარე კომუნიკაცია, (4) გაზრდილ მოთხოვნასთან სწრაფი ადაპტაცია, (5) ამოწურვადი რესურსების ეფექტური გამოყენება და (6) უსაფრთხო გარემო თანამშრომლებისათვის.

წარმოდგენილი სია მომზადებულია იმ მიზნით, რომ დაეხმაროს სამედიცინო დაწესებულების მენეჯერებს მიაღწიონ ზემოთ დასახულ შედეგებს. დაგეგმონ და განახორციელონ ქმედებები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ზუსტ და ეფექტურ პასუხს COVID-19-ის აფეთქების ფარგლებში. ნუსხა შედგება 11 კომპონენტისგან, თითოეული კომპონენტი მოიცავს კითხვარს, კონკრეტული აქტივობის განხორციელების ეტაპის შესახებ. სამედიცინო დაწესებულებები, რომლებშიც არსებობს გაზრდილი მოთხოვნის გაჩენის რისკი, მზად უნდა იყვნენ თითოეული რეკომენდებული მოქმედება განახორციელონ სწრაფად და ეფექტურად. (რეკომენდებული საკითხავის ნუსხაში ნახავთ დამატებით ლიტერატურასა და გაიდლაინებს თითოეულ კომპონენტზე)

III. ინფექციის პრევენცია და კონტროლი

ინფექციის ოპერაციული პრევენციის და კონტროლის პროგრამა (იპკ) უმნიშვნელოვანესია ჯანმრთელობასთან ასოცირებული დაავადებების გადაცემის რისკის შესამცირებლად. (რეკომენდირებული საკითხავი 3) რეკომენდებულია შემდეგი ქმედებები:

რეკომენდებული ქმედებები:

განხილვის მიმდინარე დასრულებული პროცესში

უზრუნველყავით, რომ პერსონალს, პაციენტებსა და ვიზიტორებს ჰქონდეთ საკმარისი ინფორმაცია სასუნთქი გზებისა და ხელის ჰიგიენის შესახებ. მიაწოდეთ ვერბალური ინფორმაცია და საინფორმაციო პოსტერები, შესაძლებლობის შემთხვევაში დაამონტაჟეთ ხელის სასტერილიზაციო და სანაგვე ურნები მთელი ჰოსპიტალის ტერიტორიაზე.

☐☐☐

უზრუნველყავით, რომ თანამშრომლებმა დაიცვან უსაფრთხოების სტანდარტები ყველა პაციენტთან.

☐☐☐

აირწვეთოვანი და კონტაქტური უსაფრთხოების სტანდარტი დაცული უნდა იყოს ყველა პაციენტის მიმართ, რომელზეც არსებობს COVID-19-ის ეჭვი, უსაფრთხოების ნორმების გამოყენება უნდა გაგრძელდეს მანამ, სანამ პაციენტს არ მოეხსნება ყველანაირი სიმპტომი.

☐☐☐

პაციენტები უნდა მოთავსდნენ შესაბამისად ვენტილირებულ განცალკევებულ ოთახში (60 ლიტრი/წამში ერთ პაციენტზე). როდესაც განცალკევებულ ოთახში მოთავსების შესაძლებლობა არაა, პაციენტები რომლებზეც არსებობს COVID-19-ის ეჭვი, უნდა მოთავსდნენ ერთად.

☐☐☐

უზრუნველყავით ერთ მეტრიანი დაშორება საწოლებს შორის, იმის მიუხედავად პაციენტი იმყოფება თუ არა COVID-19-ის რისკის ქვეშ.

☐☐☐

III. ინფექციის პრევენცია და კონტროლი - 2

რეკომენდებული ქმედებები:

განხილვის
პროცესში მიმდინარე დასრულებული

დარწმუნდით, რომ გამოყენებული მასალები ერთჯერადია ან თუ მოწყობილობები (მაგ. სტეტოსკოპი, წნევის საზომი აპარატი, თერმომეტრი, საკვები დაფა) გამოიყენება ბევრი პაციენტის მიერ, ისინი გარეცხილია და დეზინფექცირებულია ყოველი გამოყენების წინ. (70 პროცენტია ეთილალკოჰოლით)

☐ ☐ ☐

სისტემატიურად დაამუშავეთ ზედაპირები, რომლებთანაც პაციენტს აქვს კონტაქტი. შეიმუშავეთ წმენდის მეთოდები COVID-19-ის გაიდლაინებისა და სტანდარტების მიხედვით

☐ ☐ ☐

დარწმუნდით, რომ სამედიცინო პერსონალი იცავს აირწვეთვან და კონტაქტის უსაფრთხოების ნორმებს სანამ დაკვირვების ქვეშ მყოფი ან დადასტურებული COVID-19-ის მქონე პაციენტის ოთახში შევა. ეს პროცესები უნდა გაგრძელდეს მანამ, სანამ პაციენტი გახდება ასიმპტომური.

☐ ☐ ☐

დარწმუნდით, რომ პერსონალი იცავს შესაბამის ნორმებს სხვადასხვა აეროზოლიზაციის რისკის მქონე პროცედურების დროს, როგორიცაა: ტრაქეალური ინტუბაციის, არაინვაზიური ვენტილაციის, ტრაქეოტომიის, გულ-ფილტვის რეანიმაციის და ა.შ.

☐ ☐ ☐

შესაძლებლობის შემთხვევაში სამედიცინო თანამშრომლების სპეციალური ჯგუფი უნდა დაინიშნოს COVID-19-ის მატარებელ ან დაკვირვების ქვეშ მყოფი პაციენტების სამკურნალოდ. უზრუნველყავით, რომ პერსონალმა (ექიმი, ექთანი, დამლაგებელი) მიიღოს სათანადო უსაფრთხოების გადამზადება (პერსონალური თავდაცვის მოწყობილობების სწორი გამოყენება, ჩაცმა, გახდა, პირბადეები, ხელის ჰიგიენა, რესპირატორული ჰიგიენა.)

☐ ☐ ☐

რეკომენდებული ქმედებები:

განხილვის მიმდინარე დასრულებული პროცესში

დარწმუნდით რომ შესაბამისი აღჭურვილობა (პირადი უსაფრთხოების ნივთები, სამედიცინო ქირურგიული ნიღბები, N95/FFP2 რესპირატორები, ხელთათმანები, ხალათები, თვალის დამცავი) ადვილად ხელმისაწვდომია პერსონალისთვის, თუ აღჭურვილობის რაოდენობა შეზღუდულია მოახდინეთ პრიორიტეზირება იმ პერსონალისთვის ვისაც შეხება აქვს ვირუსთან.

☐ ☐ ☐

მოერიდეთ პაციენტების ტრანსპორტირებას და ოთახიდან გამოყვანას, თუ არ არსებობს ამის გადაუდებელი აუცილებლობა. გამოიყენეთ პორტატული რეტდგენი და სხვა სპეციალურად გამოყოფილი მოწყობილობები. თუ ტრანსპორტირება გარდაუვალია გამოიყენეთ წინასწარ შერჩეული მარშრუტი, რათა პერსონალთან შეხება მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი. გაუკეთეთ პაციენტს ნიღაბი ან დაიცავით სხვა რესპირატორული უსაფრთხოების ნორმები. სამედიცინო პერსონალმა დაიცვას ყველა უსაფრთხოების ნორმა და ატაროს დამცავი მოწყობილობები. გააფრთხილეთ მიმღები ყველა შესაძლო უსაფრთხოების ნორმის შესახებ პაციენტის მიყვანამდე, რაც შეიძლება დიდი ხნით ადრე.

☐ ☐ ☐

შეზღუდეთ ვიზიტორთა რაოდენობა, დარწმუნდით რომ ისინი იცავენ უსაფრთხოების ნორმებს.

☐ ☐ ☐

აწარმოეთ ჩანაწერები იმის შესახებ თუ ვინ შედის პაციენტის ოთახში, ვიზიტორების და პერსონალის ჩათვლით.

☐ ☐ ☐

ლაბორატორიული ნიმუშების, სარეცხისა და კვების სერვისებთან მუშაობისას გამოიყენეთ იკ-ს გაიდლაინები.

☐ ☐ ☐

ცხრილი 2. სტანდარტული რესპირატორული და აირწვეთოვანი უსაფრთხოების ნორმები

სტანდარტული უსაფრთხოების ზომები

ხელის და რესპირატორული ჰიგიენა; გამოიყენეთ შესაბამისი თავდაცვის აღჭურვილობა, რისკის შეფასების მიხედვით; გამოიყენეთ უსაფრთხო ნარჩენების მენეჯმენტის სისტემა, შესაბამისი თეთრეული და სხვადასხვა აღჭურვილობის სწორი სტერილიზაციის მეთოდები.

აირწვეთოვანი და კონტაქტური უსაფრთხოება

- დარწმუნდით, რომ პაციენტები მოთავსებული არიან ადეკვატურად ვენტილირებულ ინდივიდუალურ ოთახებში (პალატა ბუნებრივი ვენტილიაციით, 60 ლიტრი/წამში ერთ პაციენტზე არის დასაშვები ნორმა)
- სამედიცინო პერსონალმა უნდა გამოიყენოს სამედიცინო ნიღბები, თვალის დაცვის საშუალებები (სათვალე ან სახის ნიღაბი), სუფთა არასტერილური გრძელი და გრძელ-მკლავიანი ხალათი და ხელთათმანები. სამედიცინო ჩექმების და წინსაფრის გამოყენება არაა აუცილებელი რუტინული მოქმედებების დროს
- პროცედურის დასრულების შემდეგ დამცავი აღჭურვილობის გახდა უნდა მოხდეს დადგენილი სტანდარტების მიხედვით და ახალი აღჭურვილობა უნდა მიეწოდოს ექიმს სხვა პაციენტთან შესვლამდე.

აირწვეთოვანი უსაფრთხოების ნორმები აეროზოლის წარმომქნელი პროცედურებისათვის:

დარწმუნდით, რომ პროცედურები სრულდება შესაბამისად ვენტილირებულ ოთახში (ბუნებრივი ვენტილაციისათვის ნორმად ითვლება 160 ლიტრი/წამში მოცულობა ერთ პაციენტზე, ან ნეგატიური წნევის ოთახები მინიმუმ 12 ჰერის ცვლილებით ერთ საათში და კონტროლირებადი ჰაერის ნაკადით)

სამედიცინო პერსონალმა უნდა გამოიყენოს რესპირატორი (N95, FFP2 ან მსგავსი) თვალის დამცავი (სათვალე ან სახის ნიღაბი), გრძელი არასტერილური ხალათი და ხელთათმანები, თუ ხალათი არ არის წყალგაუმტარი, ამ შემთხვევაში სამედიცინო პერსონალმა უნდა გამოიყენოს წყალგაუმტარი წინსაფარი იმ პროცედურებისთვის, სადაც დიდი რაოდენობით სითხე გამოიყოფა და სითხემ შეიძლება შეაღწიოს ხალათში.

სამედიცინო პერსონალის მხრიდან რესპირატორის გამოყენების დროს ყოველთვის უნდა აშემოწმდეს ხუფი. ყურადღება მიაქციეთ იმ ფაქტს, რომ წვერის ტარების შემთხვევაში რესპირატორი შეიძლება არ იყოს კარგად მორგებული. პროცედურის შემდეგ შესაბამისი პროცედურების დაცვით უნდა მოხდეს აღჭურვილობის გახდა, ნარჩენების გადაყრა და ხელების ჰიგიენის პროცედურების დაცვა. ახალი პერსონალური დაცვის აღჭურვილობა საჭიროა სხვა პაციენტთან შესვლამდე.

IV . შემთხვევის მართვა

ეფექტური და ზუსტი ტრიაჟის სისტემა და ორგანიზება პაციენტის მენეჯმენტის სტრატეგიაში აუცილებელია COVID-19-ის ეფექტური მკურნალობისთვის (რეკომენდირებული საკითხავი 4) . რეკომენდებულია შემდეგი ქმედებები.

რეკომენდებული ქმედებები:

განხილვის მიმდინარე დასრულებული პროცესში

უზრუნველყავით მექანიზმები ტრიაჟის დასაწერად, ადრეული ამოცნობა და წყაროების კონტროლი (COVID-19 -ის არადადასტურებული შემთხვევის დროს პაციენტების იზოლაცია)

☐☐☐

შექმენით კარგად აღჭურვილი და კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტებული ტრიაჟის სადგური დაწესებულების შესასვლელში. დანერგეთ სკრინინგის კითხვარების გამოყენება, განახლებული განმარტებების მიხედვით, გამოაკარით სიმპტომების აღწერილობა საჯარო სივრცეებში, რათა სიმპტომურმა პაციენტებმა მიმართონ სამედიცინო პერსონალს.

☐☐☐

დარწმუნდით, რომ პერსონალს აქვს მაღალი კლინიკური წინდახედულობა.

☐☐☐

შექმენით ექსკლუზიური მოსაცდელი და შესამოწმებელი სივრცე იმ პაციენტებისთვის, რომელსაც აქვთ რესპირატორული ან ანთებითი სიმპტომები. სივრცე უნდა იყოს კარგად ვენტილირებული, ხასიათდებოდეს დაბალი მოძრაობის სიხშირით და იყოს დაცული. პაციენტების ამ ჯგუფში სამედიცინო შემოწმების პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს იმ პაციენტებს ,რომლებსაც აქვთ სასუნთქი გზების დისტრესი და მწვავე თანმდევი სიმპტომები.

☐☐☐

გაითვალისწინეთ, რომ შეიძლება შეიქმნას დამატებითი სივრცე ტრიაჟისთვის ჰოსპიტალის გარეთ არსებულ ტერიტორიაზე.

☐☐☐

დანიშნეთ ტრიაჟის ზედამხედველი, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება ყველა ტრიაჟის ოპერაციაზე.

☐☐☐

IV. შემთხვევის მართვა

რეკომენდებული ქმედებები:	განხილვის პროცესში	მიმდინარე	დასრულებული
შექმენით ტრიაჟის ისეთი პროტოკოლი, რომელიც მწვავე რესპირატორული ინფექციების გამოვლენაზე იქნება ორიენტირებული. COVID-19-ის დაუდასტურებელი შემთხვევის მქონე პაციენტებს უნდა ქონდეთ საკმარისი დაშორება ერთმანეთისგან იმ სივრცეში, სადაც არიან მოთავსებულები	☐	☐	☐
უზრუნველყავით სტანდარტული უსაფრთხოების ნორმების დაცვა ყველა საფეხურზე.	☐	☐	☐
ადგილობრივ საზ.ჯანდაცვის უწყებებთან ერთად შექმენით ჰოსპიტალის სტრატეგია მწვავე რესპირატორული ინფექციის მქონე პაციენტის მიღების, შიდა ტრანსპორტირების, რეფერალის და გაწერისათვის, რომელიც შესაბამისობაში იქნება შესაბამის კრიტერიუმებთან და ოპერაციულ პროტოკოლებთან.	☐	☐	☐
გაითვალისწინეთ სახლში მკურნალობის შესაძლებლობა COVID-19-ის მსუბუქ შემთხვევებში და მწვავე რესპირატორული ინფექციების დროს, ისეთ პაციენტებში რომლებსაც არ აღენიშნებათ დამატებითი სიმპტომები, შეარჩიეთ პაციენტზე მზრუნველი, სასურველია ოჯახის წევრი.	☐	☐	☐
გაითვალისწინეთ პაციენტის მიღება იმ შემთხვევაში თუ COVID-19-ს თან ერთვის თანმხლები დაავადებები, რაც შესაძლოა წარმოადგენდეს რისკს მწვავე ან ფატალური შედეგისთვის.	☐	☐	☐
უზრუნველყავით საწოლი ადგილების რაოდენობა COVID-19-ის დროს მწვავე რესპირატორული ინფექციების მქონე პაციენტებისთვის, რომელთაც სჭირდებათ ზედამხედველობითი მზრუნველობა და სასიცოცხლო ნიშნების განგრძობითი მონიტორინგი. (თანდაყოლილი გართულებების მიუხედავად)	☐	☐	☐
მოახდინეთ სასიცოცხლო ნიშნების მონიტორინგი (მაგ. ტემპერატურა, წნევა, პულსი, სუნთქვის სიხშირე, ცნობიერების დონე, დეჰიდრატაციის და შოკის ნიშნები), ასევე, ჟანგბადის სატურაცია. (პულსის ოქსიმეტრია და სისხლის ჰაერის ანალიზი)	☐	☐	☐

IV . შემთხვევის მართვა

რეკომენდებული ქმედებები:	განხილვის პროცესში	მიმდინარე	დასრულებული
უ უზრუნველყავით ჟანგბადისა და რესპირატორული მხარდაჭერის სისტემების ხელმისაწვდომობა. ასევე, საკმარისი სედაცია ინტუბირებული პაციენტებისათვის. ჟანგბადის ნიღბები და ნაზალური კანულები უნდა იყოს ერთჯერადი.	☐	☐	☐
პაციენტზე ზრუნვა განახორციელეთ ადგილობრივი და საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით. დარწმუნდით, რომ პერსონალმა იცის ყველა საჭირო სტანდარტი..	☐	☐	☐
მიაწოდეთ ინფორმაცია სამედიცინო პერსონალს, რეფერალურ საავადმყოფოებს და კლინიკებს, პრეკლინიკურ ცენტრებს და სასწრაფოს ბრიგადებს საავადმყოფოში პაციენტის მიღებისა და ტრიაჟის ლოჯისტიკის შესახებ (ტრიაჟის სადგურის ადგილმდებარეობა, შესასვლელი, გასასვლელი)	☐	☐	☐

V . ადამიანური რესურსები

ადაპტირებული ადამიანური რესურსების მენეჯმენტის სისტემა აუცილებელია ადეკვატური შესაძლებლობების მობილიზაციისთვის და ოპერაციების მდგრადობისთვის გაზრდილი მოთხოვნის პირობებში. რეკომენდებულია შემდეგი ქმედებები:

რეკომენდებული ქმედებები:	განხილვის პროცესში	მიმდინარე	დასრულებული
ბ განაახლეთ პერსონალის საკონტაქტო ინფორმაცია.	☐	☐	☐
გაითვალისწინეთ პერსონალის სავარაუდო გაცდენების რაოდენობა და მოახდინეთ აღნიშნულის მონიტორინგი	☐	☐	☐
დაადგინეთ გასაგები წესები (რომელიც განსაზღვრავს ვირუსთან კონტაქტის დონეს) იმ პერსონალის მონიტორინგის პროცესს რომელსაც ჰქონდა რისკის შემცველი კონტაქტი COVID-19 პაციენტთან, ან რისკის შემცველ პაციენტთან.	☐	☐	☐
თითოეული სერვისის ერთეულზე განსაზღვრეთ სამედიცინო პერსონალის მინიმალური რაოდენობა, რომელიც აუცილებელია სერვისის სრულფასოვნად მიწოდებისთვის,	☐	☐	☐
მოახდინეთ პერსონალის გადანაწილება სერვისის ერთეულის მიხედვით და გადაანაწილეთ აღნიშნულის შესაბამისად.	☐	☐	☐
აიყვანეთ და დაატრენინგეთ დამატებითი პერსონალი, (მაგ. პენსიაზე გასული, სამხედრო რეზერვი, უნივერსიტეტთან აფილირებული/სტუდენტი, მოხალისეები) მოსალოდნელი საჭიროების მიხედვით.	☐	☐	☐
მიაჩვიეთ პალატის თანამშრომლები მაღალი მოთხოვნილების გარემოში მუშაობას, (მაგ. ინფექციური დაავადებების პალატაში, გადაუდებელი მედიცინისა და ინტენსიური მედიცინის ცენტრებში)	☐	☐	☐

V . ადამიანური რესურსები

რეკომენდებული ქმედებები:	განხილვის პროცესში	მიმდინარე	დასრულებული
0 მიაწოდეთ თანამშრომლებს საჭირო სავარჯიშოები და ტრენინგი საჭიროებების მიხედვით: ინფექციის პრევენიცია და კონტროლი, კლინიკური მენეჯმენტი, რათა უზრუნველყოთ თანამშრომლების შესაბამისობა სტანდარტებთან.	☐	☐	☐
გაითვალისწინეთ ოჯახური მხარდაჭერის სისტემები თქვენი პერსონალისათვის (მაგ. მგზავრობა, მზრუნველობა ავადმყოფ ან განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ოჯახის წევრზე), რომელიც გაზრდის თანამშრომლის პროდუქტიულობას და სამსახურში გატარებულ დროს..	☐	☐	☐
უზრუნველყავით მულტიდისციპლინური ფსიქო-სოციალური მხარდაჭერის ჯგუფის არსებობა, თანამშრომლებისათვის, ოჯახებისა და პაციენტებისათვის. (სოციალური მუშაკები, მრჩეველები, თარჯიმნები ან სასულიერო პირები)	☐	☐	☐
გაითვალისწინეთ პასუხისმგებლობა, დაზღვევა და დროებითი ლიცენზირების საკითხები, რადგან თანამშრომლებს შეიძლება მოუწიოთ საკუთარი ექსპერტიზის სფეროს მიღმა მუშაობა.	☐	☐	☐
უზრუნველყავით სერვისები მოხალისეთა მუშაობის ორგანიზების მიზნით. (შემოწმება, მიღება, და ასე შემდეგ)	☐	☐	☐
მაღალი რისკის ჯგუფში მყოფი თანამშრომლებისთვის გაითვალისწინეთ როტაციის შესაძლებლობა.	☐	☐	☐